

Uredništvo:

Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravništvo:

Schillerjeva cesta št. 3.

Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:

celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12 50
četrtletno . . . K 6 30
mesečno . . . K 2 10

Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28—

za **vse druge de-**
žele i. Ameriko K 30—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za **oglas (inzerate)** se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.

Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. II.

Telefonska številka 65.

Celje, v soboto, dne 15. januarja 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Gospodarski shod v Vuzmetincih.

(Dalje in konec.)*

Ko se je ogorčenje zoper vlado zaradi name-
ravane uvedbe novega vinskega davka poleglo, je
nadaljeval poročevalec g. dr. Anton Božič svoje
poročilo:

Cenjeni zborovalci! S tem, da odvrnemo od
sebe kako novo nam namenjeno breme, smo sicer
storili nekaj, pa svojega stališča si nismo izboljšali.
Nam pa gre zato, da si svoje stališče kot vino-
gradniki izboljšamo, da svoje gospodarstvo dvig-
nemo in se gospodarsko okrepimo. Povsod, kamor
pridem, in povsod, kjerkoli se snidem s kakim vi-
nogradnikom najsibode od Sotle in Save ali Drave
in Dravinje, iz Haloz ali iz Ljutomera, vedno
slišim tožbe, da vino ne gre v promet in da imajo
južnoštajerski vinogradniki polne kleti pa prazne
žepe. Vinska kriza je prišla nad naše vinogradi-
ništvo, kriza, ki ni manj huda in nevarna kakor
je bila kriza pred leti vsled opustošenja vino-
gradov po trtni uši.

Na tej krizi je krivo več vzrokov. Na eni
strani se pri novih nasadih njih dovolj sistematično
v tem oziru delalo, da bi se poskrbelo za enotne
vrste trt v določenih krajih, ampak se je pri
nasajevanju zazliče, četudi dobre vrste trt me-
šalo, na drugi strani še vedno primanjkuje našim
vinogradnikom potrebnega znanja za umno obde-
lovanje trte in umno spravlanje vina in za umno
ravnanje s spravljanim vinom. So sicer kraji in
se nahajajo tudi pri nas še vinogradniki, ki imajo
vzorno urejene vinograde in vzorno spravljajo
vino ter gledajo v prvi vrsti na njihovo kakovost,
in še le v drugi vrsti na količino pridelka, dobro
vedoč, da pri tekmovalstvu naša vina ne bodo
zmagala z količino, ampak le s kakovostjo. Pa
takih vinogradnikov je zelo malo. V naših južno-
štajerskih vinogradih zrastejo izborna vina, samo
pridelovati jih je treba znati.

Skrb naša mora iti za tem, da uvedemo po-

*) Op. uredn. Se je zaradi nujnega gradiva neko-
liko zakasnilo.

vsod na Spodnjem Štajerskem razumevanje za
umno vinogradništvo, kar bomo dosegli z vstraj-
nim poukom in z vzornim obdelovanjem vinogra-
dov od strani onih, kateri so za to že usposob-
ljeni in imajo tudi potrebna sredstva. Drugo nič
manjšo skrb nam je obračati na vinsko kupčijo.

Vinska kupčija je danes v rokah nekaterih
vinotržcev v večjih mestih. — Ti za naše vino-
gradništvo ne zadostujejo in tudi niso vedli pri-
dobiti našemu vinu potrebnega odjemalstva. Naše
vino — celo tako kakor ga povprečno pridelamo,
je po svoji kakovosti tako, da bi se ga lahko
dalo razpečavati ne samo po domačih krajih,
ampak tudi po tujih, posebno severnih slovanskih
in nemških deželah. — Naša vinska trgovina niti
tega ni dosegla, da bi se tržilo naše vino v na-
ših domačih krajih. Tako najdemo n. pr. po naših
mestih in trgih, celo na kmetih gostilne, kjer se
toči tirolsko, ogrsko ali hrvaško vino, kjer dobi-
vajo vino iz Gradca, Budimpešte in iz Dunaja. —
V oddaljenosti nekaj ur od take gostilne pa ima
naš vinogradnik polne kleti dobrega vina, ne da
bi prišel kupec po njega. Te razmere so skrajno
nezdrave in kričijo po hitri odpomoči. — Naj-
izdatnejšo in najhitrejšo pomoč dobijo naši vino-
gradniki, ako se združijo v veliko nakupovalno
in prodajno vinarsko zadrugo, ki bo kot veletr-
govina z vinom brez visokih dobičkov sedanjih
vinskih prekupcev skušala vinsko kupčijo povz-
digniti, ter pridobiti našemu vinu kupce v tu- in
inozemstvu.

Taka zadruga mora obsegati celo južnoštajer-
sko. — Le ako se kupčija osredotoči v eni za-
drugi s primerno velikim okolišem in vini razli-
čnih vrst ter z velikim kapitalom in kreditom, bo
konkurenca z vinotržci mogoča. Male zadruge z
malimi okoliši, malim obratnim kapitalom in z
malim kreditom nimajo in ne bodo imele življen-
ske moči in sredstev dovolj, da bi mogle z vino-
tržci konkurirati in izdatno kupčijo voditi. —
Resničnost tega se vidi iz dosedanjih uspehov malih
zadrug, ki so se osnovala na Štajerskem in drugod.
Vinogradnikom na južnem Štajerskem nove cen-

tralne zadruge za nakup in prodajo vina nit
treba ni, ker je že ustanovljen. — V Celju na-
mreč že zelo marljivo posluje prva južnoštajerska
vinarska zadruga.

Po pravilih prve južnoštajerske vinarske za-
druge v Celju lahko pristopi k zadrugi vsak
južnoštajerski vinogradnik brez razlike političnega
mišljenja, ker je zadruga zgolj gospodarsko po-
djetje in se v politiko ne vmešava. — Delokrog
zadruge se razteza po celem Sp. Štajerskem. —
Namen zadruge je, navajati naše vinogradnike k
umnemu obdelovanju vinogradov in k dobremu
kletarstvu ter ima namen od zadrugnikov vino ku-
piti in ga prodati.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga izvr-
šuje že sedaj v veliki meri svoj namen. Navedem
naj le, da znaša njen promet od zadnjih mescev
okoli 130 tisoč kron in da je kupila zadruga do
sedaj več sto polovnjakov vina. Že to je dokaz,
da je zadruga zdravo podjetje. O notranjem to je
trgovskemu ustroju zadruge govoriti se mi tukaj
ne zdi umestno.

V trgovinski kupčiji bo imela zadruga začet-
koma težje stališče, ako se južnoštajerski vino-
gradniki ne bodo zavedali svojih dolžnostij in
sami varovali svojih gospodarskih koristij s tem,
da pristopijo vsi k njej kot zadrugniki. — Kajti
konkurirati bo morala z bogatimi vinotržci in ta
konkurenca bo gotovo vedno hujša. — Nasproti
tej konkurenci bo zadrugi mogoče uspevati in
koristno delovati le, ako bo cela vinska kupčija
osredotočena v njej sami, kar je pa le mogoče,
ako vsi vinogradniki k njej pristopijo in ako bo
zadruga res v stanu, prodati po primerni ceni
brez večjih dobičkov pristna in res dobra vina.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga je ne-
politično, popolnoma in strogo gospodarsko po-
djetje. V načelstvu sede naprednjaki poleg pri-
stašev kmečke zveze, po večini sami strokovnjaki.
Politika je iz zadruge izključena. Zato ni ovire,
da bi ne pristopil vsak vinogradnik — najsi bo
katerega koli političnega mišljenja — k zadrugi
kot zadrugnik.

LISTEK.

Anton Novačan:

Srčev kralj.

Povest iz Slavonije.

(Konec)

5.

Bliskoma se je raznesla novica, da so Mak-
sima ujeli in zaprli. Župniki in bogataši so se
radovali, Matijevec je dobil nagrado in je bil od-
likovan. Toda niso se veselili dolgo, Maksim jim
je utekel. Vsi smo bili presenečeni, najbolj pa
orožnik Matijevec. Pravijo, da ni bil vesel na-
grade in odlikovanja in da se je zelo spremenil.
Nem je hodil okoli, kakor da nosi težko breme,
ki ga prejkoslej muči. Toda zopet je oživel, ko je
zvedel o Maksimovem begu. Zopet se je ponudil,
da ga njame živega ali mrtvega. Razpisali so še
večjo nagrado in začela se je divja gonja. Toda
Maksim ni več ropal in malokdaj smo čuli o njem.
Ždelo se nam je, da je odrinil čez mejo in da se
ne vrne več. Le orožnik Matijevec ni veroval in
je trdil, da se razbojnik še klati po naših krajih
in da je našel sigurne sledove. Čuden človek, ta
orožnik Matijevec! Kaj mu je bilo treba zasledo-
vati Maksima in laziti za njim? Do nagrade mu
menda ni bilo, ker je prvo razdelil med siromake.
Jaz mislim, da ga je doletela usoda. Padla je
kocka in on je moral oditi . . .

Bilo je že na jesen, nastalo je hladno vreme.
Deževalo je neprestano in vode so se razlile po

naših dolinah. Matijevec je lazil noč in dan po
gozdovih in vsi smo pričakovali, da ga najdejo
kmalu mrtvega. Pa to se ni zgodilo. Srečala sta
se sicer z Maksimom, kakor je sam pripovedoval.
Neko noč je namreč sedel pod hrast, da si odpo-
čije in da se okrepi. Sname puško in jo prisloni
k deblu, ko ga zgrabijo močne roke od zadaj da,
se ni mogel ganiti. Začutil je zanko krog vratu
in trdne vezi na rokah. Neznani glas mu zapove,
da vstane. Dva moža ga popeljeta nekaj sto ko-
rakov v stran k mogočni pečini, kjer je plapolal
ogenj. Kraj ognja opazi Maksima, ki je slonel ob
skali. Ob njegovem prihodu je dvignil glavo in se
je škodoželjno zarežal:

— Tu si torej! Zopet v mojih rokah! No,
kaj misliš, ali ti danes prizanesem?

— Kakor hočeš, je dejal orožnik hladnokrvno.

— Matijevec, reci mi, ali je bilo to lepo od
tebe, da si me zvezal in zabodel kot divjo zver?
Kaj ti nisem poklonil življenja, kaj nisi čutil no-
bene hvaležnosti do mene?

— Hvaležnosti? se je začudil orožnik.

— Razmisli in povej: Imel sem te v svojih
rokah, ali te ne bi bil mogel ubiti kot svojega
smrtnega sovražnika? Pastil sem te, misleč, da
mi boš hvaležen in da jenja preganjanje. Ti me
pa zabodeš in sedaj, ko mi je slučaj vrnil pro-
stost, ne odnehaš preganjanje me. V mojih rokah
si, toda jaz ti prizanesem. Kako sem že rekel
zadnjič? Služba je služba . . . Ti moraš! Pojdi!

— Razreži mi vezi in odveži mi zanjko, je
ukazal orožnik.

— Ne, tega ne storim. Ti si nevaren; le
pojdi, odvežejo te drugi.

Maksim je izginil med drevjem in njegova
dva pajdaša za njim. Matijevec se je vrnil domov
in je za nekoliko dni žalosti umrl. Zdravniki so
rekli, da ga je udarila srčna kap . . .

Prašate, kaj se je zgodilo z Maksimom? Ka-
kor z vsakim razbojnikom! Ujeli so ga in obe-
sili . . . Nekdo je naznanil oblastim, da prihaja
ponoči na grob moje žene čuden mož in da pre-
čuje tam cele noči . . . Postavili so stražo in so
ga ujeli. Jaz sem pa našel na grobu polno jesen-
skega cvetja . . .

William Ewart Gladstone.

(V spomin stoletnice njegovega rojstva spisal L. Furlani.)
Dalje.

Dne 24. junija 1850 je predlagal z obzirom na
to grožno napeto mednarodno stanje posl. Roebuck
v angleškem parlamentu resolucijo, s katero zbor-
nica poslancu izjavlja, da je vladna vnanja politika
preračunjena na ohranitev časti in dostojanstven-
osti države ter v časih brezprimernih težav tudi
na ohranitev miru med Anglijo in raznimi narodi
sveta.

Resolucija je bila neizmerno spretno stilizirana
ter se je grškega vprašanja samo mimogrede do-
taknila. V debati se je oglasil k besedi ministerski
predsednik Lord Palmerston. Govoril je pet ur,
n e da bi imel na svojo pomoč najmanjše notice
na kakem lističu. Razvil je vso svojo izredno veliko
in mogočno zgovornost. Vsa zbornica je z nenavad-
no napetostjo poslušala. Kakor vedno se je igral
z ognjem tudi v tem govoru na naravnost frivolen

Poleg popolne centralizacije vinske kupčije v rokah vinarske zadruge treba bo tudi zadržnikom posameznih vinskih pokrajin nekaj sodelovanja pri poslih zadruge in nekaj sodelovanja. To se mi zdi posebno važno za zmanjšanje režije. Kajti ako bi n. pr. bila v vsakem večjem vinskem okolišu zadržna klet, v katero bi se nakupljena vina spravljala ter tam odgojevala, bi se s tem odpomoglo, da bi ne bilo treba imeti na sedežu zadruge prevelikih in dragih kletij ter bi se prišedilo vinske vozne stroške, ker bi ne bilo treba prevažati vina najprej v Celje, potem pa po isti progi n. pr. proti severu, ampak bi se lahko vino neposredno od kleti dotičnega vinskega okoliša, od katerega bi se vino prodalo, odjemalcu poslalo. Ali bo to sodelovanje in sodelovanje dobilo obliko pododbora ali podružnice ali posebne zadruge, — to vprašanje še danes ni zrelo.

Cenjeni zborovalci! Od tujine iskati pomoč bi bilo blazno. V nas samih je moč in pomoč, in če se vinogradniki sami ne bodo zganili in delali na odpravo vinske krize potom zadržništva, potem nimamo pričakovati rešitve. Zato svetujem južnoštajerskim vinogradnikom, da se združijo v prvi južnoštajerski zadrži, da v njej delujejo in si v tesni medsebojni zvezi omogočijo zboljšanje svojega gospodarstva. Zato svetujem tudi vam, da pristopite vi vinogradniki ljutomerskega in ptujskega političnega okraja polnoštevilno k prvi južnoštajerski vinarski zadrži v Celju, ne samo da boste mogli potom zadruge vino v promet spraviti, ker zadruga kupuje vino le od zadržnikov, ampak tudi ker s tem podprete še ubožnejše vinogradnike drugih južnoštajerskih vinskih okrajev po geslu: vsi za enega, eden za vse. Le v skupnosti, složnosti in delu je naša gospodarska rešitev! (Splošno pritrdjevanje in ploskanje.)

G. župan Šinko se na to zahvali g. poročevalcu za stvarno poročilo in otvori o predavanem predmetu razgovor. G. zabavnik iz Jastrebec prosi pojasnila, kedaj se lahko pristopi k zadrži in koliko znašajo deleži. G. dr. Božič pojasni, da se lahko zadrži kot zadržnik pristopi vsak čas s tem, da se vplača delež in pristopnina ter podpiše pristopno izjavo. Delež znaša 10 K in pristopnina 2 K. Jamči se z dvajsetkratnim deležem in ne več, ker je zadruga zasnovana na omejenem jamstvu. G. kaplan Stuhec meni, da bi kazalo oživiti kletarsko društvo v Ormožu, ki je ravno za ta kraj ustanovljeno, da prve južnoštajerske zadruge natančneje ne pozna, ker se ni danes razložilo njenega notranjega ustroja in nima do nje zaupanja. G. kaplanu Stuhcu odgovori g. predsednik župan Šinko povdarjajoč, da se mu ljubezen g. predgovornika do kletarskega društva v Ormožu zdi čudna in prisiljena in je menda samo za danes, ko gre g. kaplanu za nasprotovanje prvi južnoštajerski vinarski zadrži in poročevalcu; saj je g. kaplan še pred par dnevi na zborovanju kmetijske podružnice ormoško kletar-

sko društvo v Ormožu napadal in se izrazil, da je nad tem društvom megla in da „ljudstvo“ do društva nima zaupanja; sedaj pa društvo naenkrat priporoča. G. poročevalec dr. Božič dostavi, da je njemu sicer vseeno, ali ima g. kaplan zaupanje do prve južnoštajerske vinarske zadruge ali ne. — Glavno mu je to, da imajo do nje zaupanje vinogradniki sami, kar mu dokazuje lep procvit zadruge v preteklem poslovnem letu. Kar je on kot poročevalec glede prometa zadruge govoril, je čista resnica; — zadruga se lepo razvija in obeta postati v najkrajšem času vsled svoje solidnosti in vsled delavnosti svojih ljudi in načelstva veletrgovina z vinom in največja opora naših vinogradnikov. Kakor trgovec ne govori na javnih shodih o svojih kupcijah, kako prodaja in kako kupuje, komu prodaja itd., tako se tudi na javnem shodu danes ne da o tem govoriti. Kaj takega zahtevati je blaznost. Pravila zadruge pa lahko vsak, kdor se za zadrugo zanima, dobi v roke, pravila so tudi tukaj in se lahko prečitajo, ako se zahteva. (Splošno pritrdjevanje.)

G. Šinko vpraša na to, ali želijo zborovalci da se pravila prečitajo, — na kar se zborovalec izrazi proti temu češ da se pravila lahko vsak čas dobi in ker na poročevalca zaupajo. K besedi se zopet oglasi g. kaplan Stuhec in govori proti temu da bi se vinogradniki združili ter navaja, da ne verjame, da bi bila zadruga nepolitična. Vsled tega očitno hujska-jočega in popolnoma neutemeljenega nastopa g. kaplana raste med zborovalci vedno večja razburjenost. — G. poročevalec zavrne prav ostro g. kaplana povdarjajoč ponovno, da je politika v zadrži izključena, ker sede v načelstvu tudi pristaši kmečke zveze ter povdarja, da je bil ravno kaplan Stuhec oni, ki skuša na tem zborovanju aetiti prepir, da je ravno on, ki hoče vinogradnike v eminentno gospodarskem vprašanju v svoje strankarske svrhe razdružiti ter da se mora njegov nastop z ogorčenjem obsoditi. — Ko še govori g. Bauman iz Hardeka, ki pojasnjuje kaplanu Stuhcu položaj kletarskega društva v Ormožu, nastane zoper kaplana Stuhca taka razburjenost, da se je bilo bati da ga vržejo zborovalci siloma iz dvorane. Ker zahteva kaplan Stuhec ponovno besedo, vpraša predsednik zborovalce, kdo je za to da se da kaplanu besedo. — „Za“ nista glasovala niti oba kaplanova privrženca, katera je s seboj na shod pripeljal. Popolnoma osamljen in razkrinkan je moral kaplan Stuhec zapustiti zborovanje.

Zborovalci so na to soglasno sprejeli resolucijo zoper uvedbe novega vinskega davka ter so se po navdušenih zaključnih besedah predsednikovih mirno razšli.

Gospodarski shod v Vuzmentincih je pokazal da imajo naši vinogradniki zmisel za pozitivno delo, da imajo voljo se združiti in si z združenimi

močmi pomagati, ter da obsojajo razdirajoče delo političnih hujskačev, katerim je strankarstvo več kakor dobrobit ljudstva, ki ne morejo živeti brez strankarskega boja in ki namenoma nasprotujejo vsemu, kar niso zasnovali sami, ampak drugi. — Na shodu v Vuzmentincih je ljudstvo početje takih „politikov“ kakor je kaplan Stuhec — odločno obsodilo.

Khuen-Hedervaryjeva vlada na Ogrskem

Budimpeštanski dopisnik »N. W. Tagbl.« je dobil iz baje dobro poučenega vira nekatere podrobnosti o načrtih novega ogrskega min. predsednika Khuen-Hedervarya. Dasiravno proglasi Khuen še le takrat svoj program, ko bode že imel sestavljeno svoje ministerstvo, more dopisnik na podlagi svojih informacij vendar že začrtati njegov politični program. Grof Khuen je predvsem odločen pristaš skupnosti na gospodarskem in vojaškem polju. On je tedaj nasprotnik samostojne ogrske banke in se bode z vsemi silami uprl agitaciji bančne skupine v volilnem boju. V vprašanju volilne reforme zastopa Khuen mnogo liberalnejše nazore ko grof Andrássy, da celo dr. Lukács, ker odločno obsoja pluralno volilno pravico. V tej zadevi se nazori grofa Khuena zelo križajo z nazori njegovega najnovejšega političnega pomagača gr. Štefana Tisze.

Načrti grofa Khuena so torej naperjeni proti koaliciji in nočejo voditi do kakega sporazuma s strankami, združenimi v njej. Novi parlament se ima zopet postaviti v službo dualizma; stremljenju osemindesetnikom se ima napovedati odločen boj. Na podlagi zaupanja, katerega uživa Khuen pri kroni in dalekosežnega polnomočja, ki ga je dobil na Dunaju, hoče ustanoviti na Ogrskem veliko vladno stranko, stoječo na temelju nagodbe iz l. 1867. To bode seveda velik in težak kos dela, katerega se bode moralo izvršiti — in kdo ve, ali bode zadostovalo za njega samo jedno razpuščenje zbornice in ne bode trebalo istega ponoviti? Grof Khuen bode poskusil vsa sredstva za dosego svojega cilja, predvsem pa da bi razbil neodvisno stranko, katera je danes sicer razdeljena na dva dela — ali ima navzlic temu še vedno v državnem zboru večino. Gr. Khuen je izborni volilni tehnik, najboljši, kar ga imajo Ogri. To je zlast dokazal svoj čas na Hrvaškem, ko je tam še banoval. Vendar pa je treba povdariti, da gr. Khuen, postavljen na čelo ogrske vlade, ni več grof Khuen-Hedervary, ki je dvoje desetletij gospodaril na Hrvaškem. V svojem mišljenju je danes mnogo liberalnejši, ko oni staroliberalni politiki, s katerimi je vzrastel. Njegovo stališče k volilni reformi dokazuje najbolje, da se zna prilagoditi modernim potrebam državnega življenja in da mu je tuj vsak konservatizem. — Druga stvar je seveda, ali bodo to Hrvati verjeli ali ne.

Plesni venček osobja Zveznih podjetij v Celju se vrši danes zvečer v Skalni kleti. Vstopnina za gospode 1 krona.

način; skušal je z vsemi sredstvi svoje velike govorniške umetnosti učinkovati na narodno nečimernost in na narodne slabosti, ki izvirajo vedno iz sebičnosti, samoljubja in celo iz vulgarnosti, ki so pa tako močna v človeku, da postanejo, ako jih razvnamemo, kaj lahko nevarna. Dejal je, da se vnanja politika vlade drži načela, ki je oživljalo politiko starega Rima in ki je bila taka, da je vsak sin te mogočne države očeval samega sebe po vsem svetu škode in ponižanja s preprosto izjavo: Civis Romanus sum! To je uplivalo na zbornico tako silno, da je vlada pri končnem glasovanju dobila v resnici 46 glasov večine.

Zdelo se je, da po tem nad vse efektnejem in tako fino preračunjenem govoru ne bo več nobenemu govorniku mogoče vzbuditi pozornosti razburjene in tudi malo utrujene zbornice. Tu stopi Gladstone na tribuno in že koj po prvih stavkih je, kakor se pravi, cela zbornica visela na njegovih ustnah. Gladstone ni učinkoval na strasti in na človeške slabosti, uplival je z vzvišenostjo svojih načel in s priprosto globokostjo svoje morale na poslušalstvo. Ta njegov govor je odkril ves njegov značaj kot državnika. Zahteval je, da naj bode politika pravična, politika morale in krščanstva. Če je res, kar nekateri trde, da je John Stuart Mill sprijaznil narodno gospodarstvo s človeškostjo, bi lahko rekli, da si je Gladstone prizadeval sprijazniti politiko in vero. Proti koncu svojega govora je dejal: »Priznajmo si in priznajmo odkritosrčno, da sta si slab in močan jednaka, priznajmo načelo bratstva med narodi in svetost njih neodvisnosti. Ako zahtevamo, naj se spoštujejo pravice naših sodržavljanov na Grškem, storimo tudi mi drugim, kakor želimo, da bi nam oni storili in skazimo slabi državi ter otroški dobi njenih svobodnih ustanov ves oni respekt, kateri želimo in zahtevamo od drugih za zrelost na-

ših in za našo moč. Vzdržujmo se vsega nepotrebnega vmešavanja v notranje reči drugih držav, kakor bi tudi sami neprijetno občutili, ako bi kdo poskušal se v naše stvari mešati. Ako je plemeniti lord postopal v resnici v smislu teh načel, izrecite vladi, kateri pripada, svoje zaupanje; če se je pa od njih oddaljil, kakor to jaz trdim in kakor skromno mislim in vas zatrjam, da je bilo jasno dokazano, potem se parlament ne sme zbiti izpolnitve svoje dolžnosti in naj bi mu momentano grozil še tako velik ugovor ali še taka očitanja, kajti s tem bomo storili to, kar je prav; uživali bomo mir svoje vesti in si pridobili, naj že bode to malo prej ali kasnej, odobrenje javnega mnenja, da smo vzdignili svečani protest proti sistemu politike, ki po naši misli, ne, o kateri vemo, in naj se kaže v kakoršnikoli obliki, da mora v svojih končnih učinkih biti neugodna za varnost britanskih podanikov, živčih na tujem, katere braniti si pa baje tako zelo prizadevamo; da smo potestirali proti politikim, ki je neugodna dostojanstvenosti naše domovine, katero, kakor pravi resolucija spoštovanega in učenega člana, brani ter je tudi jednako neugodna onemu drugemu velikemu namenu, ki nam ga kliče v spomin, ohraniti miru med narodi sveta.«

Navedel sem ves ta odlomek govora, ker je za Gladstonea značilen ter nam kaže vir njegovih uspehov in neuspehov. Temu izrednemu možu se je večkrat posrečilo privedi Anglijo do tega, da je storila kak velik čin pravičnosti samo zato, ker je to bilo pravično. Četrto stoletja prej je tožil John Bright, da je storil parlament mnogo reči, ki so bile pravične, toda nikdar nobene samo zato, ker je bila pravična. Gladstone je dokazal, da je mogoče doseči tudi boljši, višji red stvari. Večkrat je

pripravil parlament do tega, da je sklenil in storil mnogo reči iz jednega razloga, ker so bile pravične. To pa je dandanes še žalibog politika bodočnosti in mož, ki kaj takega doseže, je državnik bodočnosti.

V tej debati je spregovorilo še mnogo slavnih, briljantnih govornikov: Cobden, Lord John Russell, Disraeli i. dr., toda edin govor, katerega se bode zgodovina spominjala, je Gladstoneov, ker to ni bil samo čin govorništva in razuma, ampak tudi znak nove dobe, ki nam je odkril celega moža in nam dal slutiti njegovo politiko.

Napolitanska pisma.

Koncem l. 1850 je šel Gladstone z rodbino v Napulj, ker mu je sin obolev in so zdravniki svetovali, naj gre čez zimo v milejše podnebje. Mož njegovega temperamenta in nadarjenosti ne more biti nikdar brez dela, tako tudi Gladstone ni mogel na svojih prisiljenih počitnicah mirovati Na Napolitanskem in v Siciliji so vladali Bourbonci. Njih vlada je bila to, kar si človek more misliti najperfidnejšega, najbolj verolomnega, najbolj brezsrčnega in krvoločnega. To je bilo znano po vsem svetu. Gladstone se je hotel na svoje oči prepričati o resničnosti ali neresničnosti teh poročil. Dobil je dovoljenje ogledati si zapore, v katerih so bili zaprti vsi najbolj pošteni, vsi najbolj nadarjeni in najplemenitejši ljudje, kar jih je takrat živelo v kraljestvu obeh Sicilij. Gladstone se je prepričal, da je vse res, kar se groznega o vladi napolitanskega kralja pripoveduje in da so razmere še hujše, kakor si morejo ljudje drugod po svetu misliti. Začel je objavljati pisma, adresirana na ime svojega prijatelja Lorda Aberdeena, katera so vzbudila v vsem civiliziranem svetu ogromno senzacijo. Angleška vlada je ta pisma zbrala v posebno knjigo, katero je poslala vsem svojim zastopnikom pri tujih vladah. Celotna vlada »najbolj katoliškega«

Politična kronika.

Štajerski deželni zbor.

24. seja dne 14. jannarja.

Na dnevnem redu je bil najprej predlog posl. Werba zaradi ustanovitve deške in dekliške šole v Mürrzuschlagu na Zg. Štajerskem. Predlog se je seveda odkazal naučnemu odseku. Za nemške meščanske šole je navzlic pomanjkanju denarja v dež. blagajnah vendarle še sredstev dovolj! — Posl. Ozmeč je umakni svoj predlog za razširjenje dež. bolnišnice in hiralnice v Ptuj, ker je itak več peticij, ki se s tem predlogom krijejo. — Posl. Horvatek je utemeljeval svoj predlog za obrtne nadaljevalne šole. Pri tem je došlo do bučnega prepira med nemškimi nacionalci in socialisti. Prvi so slednjim očitali, da izrabljajo obrtne vaje v svoje namene. Predlog se ni mogel odkazati odseku, ker so ga podpirali samo socialisti. — Volitev celjskega posl. dr. Negrija se je odobrila.

Posl. Wastian, Ornič in tt. so predlagali, naj se opusti pripravnica na ptujski višji gimnaziji, ker povzroča deželi visoke stroške, izkazuje pa slab obisk. — To je bilo vsaj enkrat odkritosrčno priznanje! Ali bode tudi država odpravila nepotrebno pripravnico v Celju?

Posl. Otter in tt. so stavili predlog glede domeske za pogrebne stroške pri učiteljih, ki so umrli v pokoju. Po dosedanjih določilih (3. odst. § 21 zakona z dne 30. sept. 1907.) se je moglo zakonskim otrokom umrlih upokojenih učiteljev izplačati 300 kron za pogrebne stroške. Poslanec Otter in tt. želijo, da bi se sedaj to določilo tako, da se mora izplačati dotična vsota. S tem spopolnjuje dežela samo svojo časno dolžnost. Seja se je že ob pol 12. uri zaključila.

Ogrska kriza. Khuen še vedno nima sestavljenega svojega ministerstva. Prihodnji teden se snide najbrž državni zbor in na obeh straneh se že vrše priprave za boj. Oba dela neodvisne stranke čutita, da se bode šlo za njuno življenje ali smrt, zato prihajajo danes iz Budimpešte že vesti o kompromisnih pogajanjih med justhovci in koštovci. Preporna točka je le še, kdo bo vodja, vendar pa je razporedenje na obeh straneh tako, da bode prišlo do zedinjenja ali vsaj do kooperacije pri volitvah. Khuen je trdno odločen, da takoj razpusti zbornico, ako se bode že v prvi seji pokazalo, da je z njo vsako delo nemogoče. Njegovi nasprotniki, neodvisnjaki in klerikalci, se baje že dogovarjajo, da ga ne bi v parlamentu sploh pustili do besede; namaravajo tudi še poprej, ko bi se novo ministerstvo sestavilo, skleniti adresu glede neodvisne banke na vladarja.

Rok za sklicanje drž. zbora. Češki dež. zbor. Ker je sedaj nekoliko upanja, da bode mogoče sklicati češki deželni zbor, ne bode državni zbor sklican na 10. februarja, temveč kasneje. Nekateri odseki, osobito socialno-zavarovalni odsek bi pa že prej pričel s posvetovanji. Glede češkega dež. zbora je sedaj stvar ta: Nemci so pripravljeni opustiti obstrukcijo pod tem pogojem, da Čehi dovolijo odkazanje znanih jezikovnih zakonov posebni komisiji, katera mora o njih v gotovem roku

sklepati. S češke strani še ni odločnega odgovora, vendar pa je tam mnogo politikov, ki si žele zasedanje češkega deželnega zbora. Nemške zahteve so itak bolj prikrito umikanje iz neprijetnega položaja, v katerega so zašli vsled obstrukcije.

Hrvati o Khuen-Hedervaru. Glasila hrvatske koalicije pišejo popolnoma mirno o imenovanju novega ogrskega ministerskega predsednika. Hrvatom se gre pred vsem za to, da bi se v deželi obnovilo ustavno življenje in da bi se rešili Rauchove tiranije. — Baron Rauch je znan kot osebni sovražnik grofa Khuena in zagradelj ni misliti, da bi se mogel držati dalje na banskem stolcu. Sprememba v hrvatski vladi pa se bode izvršila najbrže šele neposredno pred novimi volitvami na Hrvatskem, ki se bodo vršile istočasno z ogrskimi.

Drobne politične novice.

Obnovitev trozveze. Visoki državni italijanski uradnik se je izrazil napram dopisniku jednega dunajskega lista, da se bode trozveza sigurno obnovila. Bilo bi samo potrebno, da bi avstrijsko (!) časopisje ne kalilo prijateljstva.

Izvrševalni odbor nemških nacij. zveze je sklical posl. Sylvester k seji prihodnji torek na Dunaj.

Prepiri v nemški krščanskosocij. stranki. Včeraj se je vršila pri dr. Luegerju na Dunaju konferenca krščansko-socialnih poslancev v nižjeavstrijskem deželnem zboru seja, v kateri se je mislilo ustanoviti tudi zvezo mestnih krščanskosocijalnih poslancev, ker je v deželnem zboru že zveza kmečkih kršč. soc. poslancev. S tem bi prišlo v stranki do javnega razpora. Dr. Luegerju se je sicer posrečilo, da je razpor poravnal, gotovo pa je, da pride zopet do konflikta.

Volitve na Angleškem so se pričele včeraj z izvolitvijo vodje unijonistov Jožefa Chamberlaina v Birminghamu.

Med Francijo in Turčijo je nastal vsled majhnega boja na tuneško-tripolitski meji diplomatski konflikt, kateri se bo sicer poravnal tako, da bode Turčija odstopila Franciji nek kos dežele, o katerem se ni vedelo, čegav je, in da bo končno priznala pogodbo v Bardo, ki določuje francoski protektorat nad Tunisom. Zato pa pravijo Turki, da ne dajo na noben način Krete iz rok.

Vsled predvčerajšnjih demonstracij v Madridu je armadna uprava zaprla vse vojaške klube.

Za zблиžanje Avstrije in Srbije se zavzema ob priliki včerajšnjega pravoslavnega Novega leta belgrajska „Samouprava“.

Dnevna kronika.

a Balkanska socialdemokratska konferenca se je vršila 7., 8. in 9. t. m. v Belemgradu. Predsedovala sta Bolgar Dmitrij Blagojev in Slovenec dr. Tuma. Glavna tendenca vseh izvajanj je, da morajo v vseh balkanskih državah v oficijelni politiki zmagati demokratska načela socialne demokracije. V resolucijah se je poudarilo: 1.) Stremeti je za tem, da se neha gospodarsko eksploatiranje balkanskih dežel potom evropskega kapitalizma; delati je na odstranjenju teri-

torijalne in nacionalne razkosanosti, partikularizma in omejenosti življenja v župah in selih; 2.) To je mogoče doseči z združevanjem ekonomskih sil v celoti, z odstranjevanjem umetno postavljenih mej, z omogočevanjem skupnosti in vzajemnosti v življenju in v obrambi proti skupni nevarnosti. Zato mora soc. demokracija odbijati vsak antagonizem med narodi na Jugoizhodu Evrope in delati na zблиževanju narodov, podpirati vse njihove težnje za popolno demokratsko samonpravo in neodvisnostjo, ki so prvi pogoj, da se vprašanje življenja teh narodov vzame iz rok njihovih tujih in domačih reakcionarnih gospodarjev in se najde pot za grupiranje, koje zahteva moderni ekonomski razvoj kot edino garancijo ekonomske in politične samostalnosti. 3.) Ta premena, ki je neodložljiva, se ne more izvesti v smislu narodnih interesov niti z militaristično politiko balkanskih monarhij in reakcionarnih buržoazijskih režimov, ki naravnost sejejo medsebojni antagonizem, mržnjo in nezaupanje in ubijajo ekonomske in politične sile naroda, niti z apeliranjem in opiranjem na kapitalistične evropske države, katerih vladajoči razredi, bodisi že absolutistični ali republikanski, nacionalni ali nacionalitetni, se ne morejo radovoljno odreči svojemu posebnemu položaju in osvajaški politiki. Kot politična predstavica delavskega razreda ima socialna demokracija to važno nalogo, da je najzavednejši, najodločnejši in najdoslednejši nositelj ideje solidarnosti narodov na jugoizhodu Evrope, in da z razrednim bojem proletarijata jači odporno silo naroda proti osvovjevalni politiki evropskega kapitalizma. V prvi vrsti velja to proti imperialističnim težnjam Avstro-Ogrske in uplivu ruskega carizma. 4. Tajništvom vseh socialdemokratskih strank na Balkanu in jugoizhodu Evrope se nalaga vzdrževati tesne vezi s tajništvom srbske socialdemokratske stranke v Belemgradu in tako omogočiti enotno in paralelno akcijo v smislu tega sklepa. Za prihodnjo konferenco, ki bo l. 1911 v Sofiji, se ima izdelati formuliran program političnih in nacionalnih zahtev socialne demokracije na Balkanu ter projekt o organizacijski zvezi socialdemokratskih strank na Balkanu in jugoizhodu Evrope.

Kitajsko časopisje. Kitajski pisatelj Cimon, T. Z. Tyan iz Shanghaja je v nemški reviji »Dokumente des Fortschritts« priobčil interesantne podatke o kitajskem časopisju, iz katerih je razvidno, da se Kitajci trudijo tudi na tem polju doseči Japonce in Evropejce. (Da izvajajo Kitajci reforme v armadi, upravi, sodstvu, šolstvu itd. in da hočejo uvesti tudi parlamentarizem, je znano.) Kitajsko časopisje je najstarejše. Izhajajo je, seveda v primitivni obliki, ko še Evropejci niso niti sanjali o časopisju. V današnji dobi, ko se Kitajci trudijo na vseh poljih doseči moderne narode, igra baš njihovo časopisje veliko ulogo: spoznava narod z modernimi pridobitvami. Najstarejši kitajski list je »King Mu Chan« (Pekinski carski časopis). Bil je to uradni list za celo državo. Poleg tega so izhajali v krajih, kjer so bila »visoka sodišča«, še sodni listi »Jen Mun Chan«, ki so objavljali sodne sklepe in vladne naredbe. Ko je početkom 19. stoletja evropska kultura začela bolj intenzivno se širiti tudi po Kitajskem, se je povečalo število listov, ki so si vzeli za vzgled evropsko časopisje in začeli prinašati tudi novice iz ostalega sveta. Največ modernih kitajskih časopisov je v Shanghaju, kjer se vsled živahne trgovine kitajska kultura najbolj prepaja z evropsko in kjer je vpliv Evropejcev tako velik, da imajo mestno upravo v rokah. Najstarejši »moderni kitajski list« v Shanghaju je »Shen Pao« (Shanghajske novice). Izhajati je začel pred 40 leti in je med vsemi listi najuglednejši. V prvi vrsti je trgovski. Za njim je prišel »Shu Pao« (reformni list), a vlada ga je zabranila zaradi »revolucionarnosti. Vključ temu pa se je ustanovilo kmalu več listov na naprednem temelju, ki so zahtevali,

kralja Ferdinanda, ki se do zdaj ni še nikdar opravičevala zaradi očitanih ji hudodelstev, se je to pot čutila primorano, braniti se proti dolžitvam Gladstoneovih pisem. Stvarnih izgovorov, seveda, ni mogla najti in je bila vesela, ako je mogla zgrabit kak formalnost, v kateri se je Gladstone zmotil. Klerikalni zagovorniki kralja Ferdinanda ali kralja »bombe«, kakor so ga imenovali, so srečno iztaknili to duhovitost, da Gladstone kot protestant iz same verske nestrpnosti napada katoliškega kralja in njegovo vladno. Vse to ni pomagalo, sedaj je ves svet iz Gladstoneovih pisem vedel, da je vlada napolitanskih kraljev »tajeje Boga povzdignjeno na vladni sistem« in da je sramota za človeštvo, da je kaj takega v Evropi še mogoče.

3. Turška grozodejstva proti Bolgarom.

Gladstone je dne 17. marca 1874 odložil vodstvo liberalne stranke ter se je vmaknil v ozadje da se je lahko z večjo intenzivnostjo posvetil proučevanju raznih bogoslovskih in znanstvenih vprašanj, ki so ga posebno zanimala. Vodstvo liberalne stranke je prevzel Lord Hartington, na vladi so pa bili konservativci z Disraelijem kot ministerskim predsednikom, kateri je kot tak dobil velik vpliv na vnanjo politiko Anglije. V svoji naravnost bojeviti podjetnosti je dal Disraeli angleški vnanji politiki smer, ki je stala z Gladstoneovimi načeli v diametralnem nasprotju. Iz Turčije so začele dohajati vesti o krvoločnosti Turkov proti krščanskim prebivalcem. Liberalni list »Daily News« je priobčil (l. 1875) dopis svojega carigradskega dopisnika, ki se je o vseh teh grozodejstvih sam na me-

stu samem prepričal in je o njih svojemu listu poročal. Turško uradništvo in vojaštvo na Bolgarskem je s svojimi neprestanimi šikanami spravilo krščansko prebivalstvo v tak obup, da si to ni vedelo druge pomoči kakor postaviti se z oboroženo roko v bran proti temu večnemu in neprestanemu mučenju. Ta punt je bil turški vladi dobro došel izgovor, kakoršnega si je že zdavnaj želela, da je poslala bašibozuke in cele trume najbolj divjih azijskih irregularnih čet v bolgarske province, da napravijo »red in mir«. Ti divjaki so svojo nalogo izvršili na tak način, kakor so poročale »Daily News«, da so spremenile celo deželo v puščavo. To poročilo je napravilo na Angležkem velikansk utis. »Daily News« so poslale nemudoma še drugega korespondenta na Turško, da verificira poročilo stalnega dopisnika. Mc Gahan, tako se je imenoval drugi dopisnik, je prepotoval opustošene kraje ter se je na svoje oči prepričal, da prvi dopisnik ni pretiraval. Videl je požgane vasi in našel je tudi še mnogo mrtvih trupel pomorjenih žen in otrok na ulicah razdanih sel. O vsem tem je poročal svojemu listu. Ta poročila so razburjenost na Angležkem še bolj pomnožila. Liberalni poslanci so zahtevali v parlamentu oficijelnega pojasnila o teh grozodejstvih. Premier Disraeli je odgovarjal ironično, skoro frivolno, da so ta poročila pretirana in neresnična, da so si jih izmislili sovražniki Turkov samo zato, da bi Turke in turško vladno pred svetom očrnili in diskreditirali, da orientarci nimajo navade se med seboj masakrirati itd. Tak odgovor je poslance in javnost še bolj razburil in razjaril. Naenkrat pride

pa tudi poročilo angleškega konzula Baring-a iz Carigrada, ki se je s poročili v Daily News popolnoma strinjalo. Ogorčenost angleškega občinstva proti tem turškim divjaštvom je dosegla vrhunec. V St. James's Hall se je zbrala ogromna množica, v kateri so bili zastopani pač vsi sloji in stanovi londonskega prebivalstva. Gladstone je govoril na tem slavnem shodu in Carlyle, ki se ga osebno ni udeležil, je poslal pismo, v katerem pravi, da bi bilo edino dobro in pravo, da bi se Turke poglavo iz Evrope. Bolgarska stvar je bila sedaj v dobrih rokah. Gladstone se je vrnil v politično ospredje in je stal če ne formalno vsaj dejanski takoj zopet na čelu stranke in gibanja na korist Bolgarom. Izdal je posebno brošuro »Bulgarian Horrors and the Question of the East« (Grozote na Bolgarskem in Vshodno vprašanje). Da so ga nasprotniki vsled tega napadali ter mu očitali, da hoče pregnati Turke iz Evrope in postaviti Ruse na njih mesto, to se pač samo po sebi razume, toda to ga ni motilo. Bolgarov ni več zapustil, podpiral je po svoji moči (takrat je bil le poslanec in je stal proti vladi v opoziciji) njih pravično stvar. Dve leti kasneje je bila na berlinskem kongresu (1878) priznana samostojnost kneževine Bulgarske. Da je prišlo do tega, na tem ima Gladstone svoj pošten delež; svobodni bolgarski narod pa mu je za to odkritosrčno hvaležen in slavnosti, ki se vrše o priliki stoletnice njegovega rojstva po vsej neodvisni in svobodni kraljevini Bulgarski, nam o tej hvaležnosti jasno pričajo.

Dalje prihodnjič.

naj se obračuna s tradicijami in naj se uvedejo evropski običaji. Današnja vlada »nebeškega carstva« ne nasprotuje tem listom, marveč jih celo podpira kot pomočnike pri reformiranju. Cimon Tyan v svojem članku navaja vsebino ene številke enega teh naprednih kitajskih listov »Shih Pao« (List zapada). Na prvi strani ima: 1. uvodni članek o novem načinu izterjavanja davkov na Kitajskem in o njega pogubnih posledicah za narod; 2. novice o turški revoluciji; 3. govor namestnika province Nanking o priliki otvoritve pokrajinskega parlamenta; 4. feljton (prevod iz angleškega). Na drugi in ostalih straneh so cesarske naredbe, novice z dvora, brzobjavi iz inozemstva, o štrajku v angleški tekstilni industriji, o napetosti med Avstrijo in Srbijo, Shanghaijske lokalne novice, borzne vesti itd.

Izven Shanghaija izhaja največ kitajskih listov v Pekingju. Ministerstvo za uk izdaja »Hsueh Pu Kwan Pao« (glasilo za javni ponk), poljedelsko ministerstvo gospodarski list. Razun dnevnikov izhaja še mnogo tednikov in mesečnikov za glasbo, politiko, prosveto, narodno gospodarstvo itd.

Dopisi.

n Sv. pismo in mariborski škof.

„Allen Windischen muss man den Hals umdrehen.“ Te surove besede vendar niso v svetem pismu? Niso, ne; temveč tako olikano pozdravljajo nas Slovence v bližini nemškega mlina (stinkmühle) v Gaberju pri Celju. V kakšni zvezi je ta surovina s sv. pismom in škofom, hočemo povedati v teh vrstah; le nekoliko potrpljenja prosimo.

V naših časopisih ne najdeš zlahka, cenjeni čitatelj, kaj o sv. pismu; še najpobožnejša lista v Ljubljani in Mariboru, ki sta vendar navdahnjena in blagoslovljena od najvišjih katoliških avtoritet, se vidoma ogibljeta svetopisemskih citatov, kaj še le naukov; čemur se moramo jako čuditi, ker delujejo pri teh listih briljantni talenti, imponirajoč dohotorji sv. pisma in kakor solnce čisti značaji, ki ne lažejo in ne obrekujejo — nikoli. Mi se torej drznemo soditi, da ta gospoda ne utegne citati sv. pisma, ker mora študirati dan na dan novih psolv, s katerimi obkłada ljubeznivo svoje rodne brate. Saj se iz njih listov vsipava skoro slednji dan cela ploha kaj lepih izrazov in primkov; n. pr. poosobljena neumnost, brezverniki, framazon, očividni tepec, ignorant, brez vsake inteligence, lump in tako naprej. Take studije požro seveda tem učenjakom ves zlati čas; ne morejo se brigati za sv. pismo.

Začnimo torej mi, česar niso zmožni blagi naši pismarji.

Sv. pismo starega zakona nam pripoveduje zelo mično historijo. Nekega dne je prišel prerok Natan h kralju Davidu in mu pravil to le prikljo: Dva človeka sta bivala v mestu; jeden je bil bogat, drugi revež. Bogatin je imel sila mnogo drobnice in govede. Siromak pa ni imel ničesar, razun jedino ovčico, katero je bil kupil in izredil; rasla je z njegovimi otroci vred, z njimi je spala in mu bila kakor hčerka. Ko pa pride nek tujec k bogatinu, ni vzel izmed svojih ovac in svoje govede, da bi kosilo pripravil tujcu; temveč zaklal je ovco siromaka in kosilo pripravil tujcu. David se vsed tega silno raztogoti in reče Natanu: Kakor resnično Bog živi, umreti mora, ki je to storil. In Natan mu reče: Tu es ille vir — ti si tisti človek!

Na to lepo priliko smo se spomnili, ko smo te dni slučajno čitali brošurico: „Der kathol. Universitätsverein in Salzburg.“ Če se ne motimo, je mariborski škof poskusil milostno že leta 1890 uvesti v našo škofijo podporno društvo za ustanovitev nemškega vseučilišča v Solnogradu. Najprej je hotel vedašno izsiliti od revnih bogoslovcev prispevke; zapeljati je hotel mlade, neizkušene ljudi, da bi dajali Nemcem krvavo zasluženo groše svojih starišev. Škofa je pomagal pri tem nečednem početju takratni ravnatelj, sladkavi Hribovšek. Toda izpodletela jima je ta nakana; bogoslovci so se pravočasno spoznali zločin, ki bi ga bili storili, ako bi jemali siromaku denar in ga dajali bogatinu. Mislili smo torej, da je to nemško beračenje že davno položeno ad acta v naši škofiji. Zdaj pa vidimo iz zgoraj navedene brošure, da prispeva tudi lavantinska škofija k ustanovitvi nemške univerze. Med prejemniki stoji slovenskih 6400 kron.

Kdor še ima le iskrico narodnega čuta v svojem srcu, se mora vzgrazati nad takim dejanjem, videč, kako se pripravljajo tujci, da bi pogoltnili s svojim šulverinom, sčudmarko in Rosegerjem našo zemljo in naše otroke; žalost in gnev ga morata grabiti, ko gleda ljudi, ki mečejo tisočake našim vragom v žrelo, dočim si revni rojaki pritrjavajo od ust vinarje in stradajo, da bi pomagali šolskemu društvu, ki se trudi rešiti pogina našo deco. To kaže zopet mariborskega škofa v tisti luči, katere odsvit že dolgo z bridkosjo gledamo. Kako se to imenuje? Nočemo se posluževati primernegega izraza. Ali Natan naj govori: Tu es ille vir — ti si tisti človek, ki jemlješ denar ubogim svojim bratom in ga daješ oholemu, bogatinu tujcu, ki nam ovija vrv krog vratu, da bi nas zadavil; ti si tisti neusmiljen mož, ki pozabiš solze in bedo svoje domovine; ti si tisti brezsrčni človek, ki pomagaš tujcu grob kopati za svoje rojake; ti si tisti človek, ki se ne zmeniš za nesrečo rodne svoje zemlje, v kateri

trohne roditelji tvoji! — Vsled teh Natanovih besed je David delal pokoro. Bog daj, da bi David storil tudi to!

a Iz Frama. („Moč uniforme“ trodejanska burka Jak. Štoke dne 6. jan. t. l.) V napeti radovednosti smo čakali, da se dvigne zastor. Sobana, v kateri je že bilo zbranih parkrat nad 300 ljudi, je bila tokrat tako napolnjena, da se je čulo tupatam stokanje kakenga udeleženca, ki se je hotel preriniti skozi gosto množico zbranih v ospredje. Točno ob določeni uri so zadoneli prvi akordi uvodne glasbe, med katero se je vzdignilo zagrinjalo in zrlji smo v lično in jako naravno opremljeno krojaško sobico. Tujci, ki nismo pričakovali tako izborna opremljenega gledališkega odra, smo občudovali Framčane, da imajo smisel za tako važno torišče ljudske izobrazbe. Predaleč bi nas privedlo, če bi hoteli napisati pohvalo ali eventualno grajo vsakega posameznega igralca. Pri diletantih moramo povdarjati itak le vrline ter opravičiti napake že radi blagega namena njihovega nastopa. Pa reči moramo, da so nas ravno framski diletantje prav prijetno iznenadili. Milek, mlad, dober pa prebrisan krojaški pomočnik je žel radi prijetnega petja ter naravnega igranja zaslužno priznanje. Krojač Cviren, originalen v opravi ter v kretnjah, je vzbudil mnogo smeha, zlasti kadar je trepetal pred energično Agato, katera se je v svojo težavno vlogo zelo dobro vživela. Kdo bi si bil mislil, da zna ta Agata biti tako huda?! Majer je igral in pel dobro ter se pokazal kot tip klepetavega in vsiljivega agenta. Zelo nam je ugajala zaljubljena dekla Liza, ki je s svojim lepodonečim glasom ter z neprisljnim igranjem pridobila srca vseh gledalcev, le porednega Milka dolgo ni mogla ganiti, četudi ga je včasih kaj lepo pogledavala. Jako originalen je bil eksekutor v maski, vedenju in petju. Občinska seja v tretjem dejanju se je vršila prav paravno, ker jo je vedel tako dobro voditi župan Jelenc, kateremu so pridno stali na strani svetovalci Kožuh, Slak, Trček in Pečka, sami pristni značaji in smešne figure. Pohvalno še moramo omeniti dekle Jero ter hlapca Jerneja, ki je radi svoje zunanosti in s svojim okornim vedenjem povzročil mnogo smeha. Istotako dober je bil bradati lovec Žigon. Med pevskimi točkami sta ugajala najboljše zadnji dnet Lize in Milka ter konečni zbor, za kar gre priznanje ne le dobrim pevcem, ampak tudi izbornima spremljevalcema na klavir gospej Lini Lauterjevi ter g. učitelju L. Šerbineku.

»Z dežele.« Donesek k draginskemu vprašanju. Glede dopisa »Z dežele« v 6. številki tega lista rada priznam, da je dopisnica govorila marsikateri gospodinji iz srca. A ne le blizu mest je življenje za človeka, ki mora slednjo reč kupiti, tako drago, naj je kraj tudi oddaljen od mesta, je vendar življenje jako neugodno, ker človek za drag denar ne dobi, kar in kadar bi rad. Pri nas n. pr. je v bližini mlečarska zadruga, mogoče zato ni dobiti mleka. Tudi ga neki gospod raje z železnico pošilja v Marbor ali kam, kakor bi ga privoščil doma. In vendar gospodinja, zlasti če ima kopico otrok, ne more biti brez njega. Nikdar ne zabim dneva, ko sem svojo hčerkico od hiše do hiše pošiljala po mleko, a je vedno in vedno prazna prišla nazaj ter mi slednjič rekla: »Mamica, zdaj pa nikam več ne grem, tetice so vse tako hude, vsaka me nahruli!« Šele, ko sem sama solznih oči prosila naj mi ga dajo vsaj toliko, da otešim dojenčka, dobila sem ga, seveda za drag denar. S tem nočem reči, da je kmečko ljudstvo trdosrčno; ima pač svoje posebnosti in marsikateri raje živini da, kakor bi prodal, drugi trdi, da še ni tako potreben, da bi moral oddavati. In tako ima družina, zlasti če se preseli iz mesta na deželo, tam hudo stališče, dokler si sama ne uredi najpotrebnejšega gospodinjstva ter si pridobi ljudi na svojo roko. Zato pa vsem onim, ki vedno hvalisajo življenje na deželi, tudi jaz zdaj zakličem: Ni vse zlato, kar se svetli! Če ne verjamete, prosim izkusite!

Trgovski ples

se vrši 23. januarja v veliki dvorani „Nar. doma“ v Celju.

Društvene vesti.

z Bralno društvo v Gaberju je preložilo svoj občni zbor na nedeljo dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer v „Sokolskem domu“ v Gaberju pri Celju. — Prosimo točne udeležbe!

z Prostovoljna požarna bramba v Družmirju pri Šoštanju priredi svoj 2. redni občni zbor dne 23. januarja 1910 ob 3. uri popoldne v prostorih g. Ivana Gregorevčiča v Družmirju pri Šoštanju po sledečem dnevnem redu: 1. Poročilo načelnika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Poročilo tajnika. 4. Odobrenje društvenih računov. 5. Odobrenje bratske blagajne. 6. Volitev načelnikstva in novega odbora. 7. Razni predlogi. 8. Sprejemanje novih članov. K obilni udeležbi vabi odbor.

Sokolska maškarada v celjskem „Narodnem domu“ na pustno nedeljo dne 6. svečana 1910.

Štajerske novice.

d Gremijalna bolniška blagajna v Celju. Česar vlada slovenskemu trgovstvu na celim Sp. Štajerskem ni dovolila, to so dobili nemški ozir. nemškutarski trgovci potom gremija, v katerem so prisilno tudi slov. trgovci, od graškega namestnika. Dovolila se jim je ustanovitev gremijalne bolniške blagajne. Včeraj zvečer so se pri „zamorcu“ vršile volitve v odbor. Zborovanja so se udeležili tudi slov. trgovski nastavljenici moškega in ženskega spola ter sluga, uslužbene pri osebah, ki spadajo v gremij. Mislili smo: če vse v področje gremija spadajo osebe in sluga silijo v svojo bolniško blagajno, bodo dali pač Slovincem tudi eno tretjino mest v odboru. Kaj šef! Sklicatelj Kukowetz (kmetje ga od Lakitscha poznajo pod imenom Kukovec!) je na tozadevno vprašanje odgovoril, da se bo že odločilo, nakar so zagnali navzoči Tevtoni (tudi za volitve neupravičeni!) strašen trušč proti takemu predlogu. Posebno je vpil tisti Costa, ki našim kmetom tako rad svojo oziroma svojega nečaka „žajfo“ prodaja. Dejal je, da se ne sme pripustiti, da bi se društvo „poslovenilo“, da se ne bi tako zgodilo, kakor v Ljubljani, kjer so dobili Slovenci pri trg. bolniškem društvu večino in zdaj od „Nemcev“ nabrani denar v svoje namene porablja. Gospod Jagodič mu je odvrnil, da to ne spada sem, ker nismo prišli politizirati, ampak se gre tu za strogo stanovske zadeve. Prepričan pa je, če postane Obsta član ljubljanskega trgovskega društva in bo potreboval podpore, da jo bo vedno dobil, četudi je odbor v slov. rokah. — Po glasovanju za nemško kandidatno listo je predsednik Kukowetz razglasil, da je izvolitev enoglasna. Ko so Slovenci ngovarjali in zahtevali, da se da tudi njihov predlog na glasovanje, tega ni hotel storiti, češ, da je že prvi predlog sprejet. Krasno, kaj?! Nemškutarski udeleženci so navzoče Slovence neprestano dražili in hrulili s pustim hajlanjem ter so pokazali, da z njimi tudi v strogo stanovskih zadevah ni mogoče skupno delo. Zakaj se je pa Slovence sploh vabilo, če se jim niti beseda ne da niti se jim prepusti zastopstvo v odboru? Tako je povsod: kjer Nemci slučajno niso v večini, vpijejo po časopisju, kaka krivica se jim godi, kjer pa imajo večino, pa si razlagajo „pravico“ zopet tako, da manjšini nič ne dajo. Zvesti nčenci teh načel so tudi celjski „Nemci“ in nemškutarji. Mi se seveda niti najmanj ne razburjamo, ker nismo šli tja, da bi dobili svoje zastopstvo, ampak smo hoteli le pokazati, da smo tudi tu. Bomo vam še že postali neprijetni.

d Neutemeljeno očitjanje. „Straža“ očita sedaj dr. Kukovcu, da je bil kot dijak v sementišču in da so ga podpirali duhovniki. Neglede tega, da je on že bogato povrnil klerikalnim revežem vse, kar so mu dali klerik, bogataši, je pa tudi smešno misliti, da bi zaradi takih dobrot v mladosti moral pozneje podpirati politiko, o kateri je prepričan, da je narodu škodljiva.

a „Svobodoljubni“ ptujski magistrat pod paševanjem Orniga, glasom „Štajerca“ največjega naprednjaka, je prepovedal shod, ki so ga mislili socijalni demokratje jutri 16. t. m. prirediti pri Weissensteinu v Ptuju in na katerem so namestili govoriti o novih davkih, ki jih hoče deželnozborska nemška večina (v kateri so tudi oče Ornig!) nakloniti prebivalstvu. Baje bi se bil s shodom kalil mir in red. To sicer ne — toda očki Ornigu bi se bila povedala marsikaka resnica o njegovem glasovanju za nove davke, in tega paša Ornig ne prenesejo.

d Oechsova — „zvezda“ zahaja . . . Lastni somišljeniki, „nemški“ trgovci v Celju, so zadali Oechsua hud udarec. Ker jim njegovo ravnanje pri okrajni bolniški blagajni že dolgo časa ni ugajalo, so sledili slovenskemu trgovstvu, (ki se je borilo za ustanovitev svoje bolniške blagajne, katere pa vlada iz strahu za Oechsovo bolniško blagajno ni dovolila!) ter so ustanovili svojo lastno gremijalno bolniško blagajno, s čemur zgubi Oechs veliko število članov in se bodo s tem skrcili tudi njegovi dohodki. Je že prav tako! Naj si le bratci med seboj posežejo v lase!

a Zahvala. „Klub narodnih naprednih akademikov“ v Celju je iz narodne zbirke l. 1909 podaril Savinski podružnici S. P. D. darilo 50 K, za kar mu odbor izreka najtoplejšo zahvalo.

a Iz Gaberja. Vse Slovence v celjski okolici in v mestu še enkrat nujno prosimo, da polnoštevilno pridejo na občni zbor „bralnega društva za Gaberje, Spod. in Zgor. Hudinjo“, ki se vrši jutri v nedeljo ob 8. uri zvečer v „Sokolskem domu“! — Društvo vsled nezanimanja članov in vobče vseh Slovencev hudo nazaduje in bati se je celo razpusta. — Ali okoliški in celjski Slovenci res nimamo več toliko vstrajnosti v sebi, da bi mogli vzdržati to važno društvo v Gaberjih, kjer gre nemčurstvo vsled naše malomarnosti bujno v klasje? Ali res hočemo prepušiti usodi in Nemcem vse, prav vse, tudi to,

kar že in še obstoji? — Otresimo se enkrat nemarnosti in komodnosti. Okoliški Slovenci stopajte vsaj Vi v vrste bralnega društva, podprite ga, dvignite ga! Le vsestransko zanimanje vseh okoliških Slovencev za društvo in tesna združenja v njem ga more rešiti propada. Društvo pa naj vsestransko dela za narodno probujo in s tem za narodno ohranitev ene najvažnejših postojank na Spod. Štajerskem — ogrožene celjske okolice!

d Poziv! Iz mesta v Gaberje zahajajoči mirni Slovenci tem potom javno pozivljamo mlinškega pisarja pl. Sonnenburga, naj s svojim nesramnim izzivanjem na cesti preneha. Možeček naj ne misli, da si sme v slovenskih Gaberjih vse dovoliti. Naj se osiveli stavec že enkrat spametuje, ker zna sicer za svoje neotesane viteške burke dobiti primerno plačilo. — Gaberčan.

z Vsa vabila za trgovski ples so odposlana, ako ga kdo ne bi pomotoma dobil, kar se naj blagovolji oprostiti, naj se obrne na „Slov. trg. društvo“ ali pa predsednika plesnega odseka g. Prica, trgovca v Celju.

z Protestni shod proti zvišanju deželne doklade na pivo prirede danes zvečer ob 8. uri socij. pri Zelenem travniku v Celju. Govori gosp. Ivan Tokan iz Ljubljane. — Enak shod se vrši jutri ob pol 10. uri v Štorah.

d Iz Šmartnega v Rožni dolini. Podpisano šolsko vodstvo stori s tem prijetno dolžnost, da izreka v imenu krajnega šolskega sveta slavni posojilnici v Vojniku najprisrčnejšo zahvalo za velikodušno darilo 25 K, kojega je tudi letos blagovolila dorovati tukajšnjim revnim šolarjem. Pri tej priliki priporočamo vojniško posojilnico vsem Rožnodolčanom in drugim sosedom, da še jej vnaprej izkažejo zaupanje kot vrlo blagodejnemu zavodu. Šolsko vodstvo Šmartin v Rožni dolini, 14. prosinca 1910.

d Iz Nazarij. Srboritemu patru Anzelmu Murnu so pri nas postala tla prevročna, zato jo je popihal. Eni pravijo, da gre v Ameriko za misijonarja, drugi pa, da je šel na Brezje Marijine device past. Poprej se je bahal, da se ne boji disciplinarne preiskave, nazadnje mu je le korajža ušla. Pisalo se je že o njemu, kako je beračil po Lepi njivi, kjer so se ga sramovale Marijine device, najbrž radi nerodne kute. Brihtni fantič pa si zna pomagati. Ko je lani beračil za šolo ali romarski dom ali bogsigavedi zakaj po Lučah in Solčavi, je zatajil meniha in se je oblekel v navadno duhovniško obleko, katero mu je posodil kaplan Musi v Šmartnem na Paki. Lep tak menih, ki se sramuje svoje redovniške obleke! V Mariboru si tudi ni upal pred porotnike v halji. Pri nabiranju denarjev se je ravnal prav po duhovniško. Denar je sprejemal za božji lon, a zapisoval ni nič, koliko mu je kdo dal. Čemu neki? Kar je v mlini, o tem itak ni treba dejati nobenih izkazov. Čudno je, da gosposke navadne berače zapirajo, duhovniški pa smejo početi, kar hočejo. Radovedni smo, kakšno šolo bodo franciskani v Nazarijih postavili in kaj bodo k temu rekla šolska oblast? Kakšne sitnosti so pri šolskih stavbah, katere gradijo občine, menihi pa smejo menda brez vsake komisije staviti šolsko poslopje. A o tem še nismo rekli zadnje besede. Patru Murnu pa želimo srečno pot!

z V Gornjemgradu vjhra iznad posojilnične hiše črna zastava v znak žalosti, ker je danes (13. t. m.) preminul posojilnični odbernik g. Jošip Krajnc ml. Pokojnik je bil hišni posestnik in trgovec z dež. pridelki, načelnikov namestnik tukajšnje Požarne branbe, odbernik in član raznih društev in vrl družabnik. Naše iskreno sožalje čislani Kranjčevi rodbini!

z Iz Ruš. Na Štefanovo je priredilo tukajšnje „Bralno društvo“ običajno veselico v prid ubogim šolarjem. Prireditelji veselice se niso zaman trudili, želi so obilo hvale od navzočega občinstva. Pa tudi denarni uspeh veselice je ugoden. G. predsednik je še posebej nabiral v isto svrhu in tako se je nabralo blizu 150 kron, za katere se bodo kupili čevlji ubogim otrokom. — Vsem darovalcem in vrlenu gledališkemu osebju srčna hvala!

z V dopisu „Učiteljstvo“, kjer Socij. odsek spodnještaj. učit. priporoča učiteljstvu vstop v posamezne podružnice S. P. D., se je pomotoma izpustilo „Podravska podružnica“, kar s tem spopolnujemo.

d Dr. Benkovičeva slaba vest. Ko se je zadnjič dr. Benkovič tako zelo zavzemal v deželnem zboru za bernjo in za zvišanje duhovniških plač, mu je dr. Kukovec ironično zaklical: „Bauernvertreter“. Benkovič pa poroča sedaj v „Straži“, da mu je zaklical dr. Kukovec „Pfaffenvertreter“. Ali dr. Benkovič slabo sliši, ali pa ima slabo vest? Na vsak način pa je bil tokrat, sicer nehoti in s slabim namenom odkritosrčen.

d Znani miklavževski Stuhec poroča o vuzmetinskem shodu po svoje v „Straži“. Opozarjamo na danes priobčeno poročilo v našem listu. Stuhec bo pa za svoje zavijanje že še dobil zasluženo plačilo!

d Za Kapelčane. (Kapele ob Sotli.) Nekdo, ki nima drugega dela, kot da piše privatnikom nesramna pisma brez pravega podpisa, podtika dotičnim naravnost gorostasne podlosti. Kar meni nič, tebi nič, naziva ljudi s „pickom“, „nevernikom“ in celo bogotajcem. Pravi pa tudi, da ga Kapelčani kaj radi kliče med se, zapomnite si

dobro, — na vaše lumparije. Po njegovem so torej vsi Kapelčani lumpje, ki nganjajo razne lumparije. Za vse to se ne bi prav nič zmenili, da se ne bi ta človek (ki je gotovo izvršil kak tečaj za psovanje) podpisal „Krščanski Kapelčan“. — Gotovo morate biti ponosni na takega tovariša, ki najbrž niti pravi Kapelčan ni. Seveda lahko pričakujete, da bo ktereга izmed vas pošteno in pa krščansko opsoval. To so ljudje, ki se izdajajo za krščanske, a ni na njih niti ena dlaka krščanska. To so tisti, ki jim je težko, da nočete plesati kakor vam oni godejo. To je zalega, ki krade bližnjemu čast in katero ste že precej pometli iz površja, zato se vam priporoča, da pri enakem pometanju ne jemljete v roke slabših metel kot dosedaj.

a Krščansko-socijalni tečaj se priredi 24. in 25. t. m. v Šmarju za šmarsko in rogaški okraj.

a V občini Plač ob nemški meji (pri Svičini) so zmagali nemškutarji.

d Zablodil je pri vojaških vajah v goriški okolici nek pešec 47. pešpolka. Našli so ga blizu Podgore napol zmrznjenega. Vojaka so težko rešili pred smrtjo.

a „Slovenska Matica“ v Ljubljani vljudno javlja gg. naročnikom na „Slovenski zemljevid“, ki ga reklamujejo, da še ni dotiskan. Zato prosi potrpljenja.

a Vprašanje novega pokopališča v Mariboru. V zadnji seji obč. odbora se je soglasno sklenilo protestirati proti temu, da bi se novo osrednje pokopališče za Maribor namestilo pri takozvani slov. Kalvariji kakor želi to mariborski mestni župnik, ki se je že baje dogovoril tam z nekaterimi posestniki zaradi odkupa zemljišč. Od ondot tečeta namreč dva potočka, ki se zgubita v betnavskem gozdu, torej blizu mestnega vodovoda. S tem je baje zvezana velika nevarnost za okuženje vode v vodovodu. Mestna občina želi, naj bi se napravilo novo pokopališče v Pobrežu, kjer je dovolj primernih zemljišč.

a Drobne novice. V trafiki Jagodič v Slov. Bistrici nimajo slovenskih poštnih tiskovin. Ljudi, kateri jih zahtevajo, se ozmerja. — Na treh kraljev dan sta nekaj bezomerja in Kogelnik tako pretepla v Sv. Lovrencu nad Mar. 60 letnega krojača Namestnika, da sta mu zlomila desno roko. — V Stopercah razsaja škrlatica. Vkljub temu pa se bode na Antonovo vršila cerkvena tridnevница. Menda zato, da se bolezen ne bo razširila.

d Slov. šolske kuhinje na Sp. Štajerskem lahko dobe pri štajerski hranilnici v Gradcu podporo po 40 kron na leto. To vodstvo šolskih kuhinj v ravnanje.

Druge slovenske dežele.

a Kranjski deželni zbor je imel včeraj sejo. Dovolil se večja podpora za razširjenje bolnišnice v Kandiji. Na vrsto pridejo proračuni za l. 1910. Odobri se proračun muzejskega zaklada, proračun o zakladu deželne prisilne delavnice, proračun gledališkega zaklada. Sklene se tudi nadaljevati pogajanja z ljubljansko mestno občino zaradi prevzetja gledališča v mestno upravo. Odobri se proračun za deželno-kulturni zaklad, proračun zaklada za grmsko šolo, katere primanjkljaj 49.056 kron se ima pokriti iz deželnega zaklada. Odobri se podpora podkovski šoli ckr. kmet. družbe. — Grof Barbo predlaga, naj se napravi pristava za izrejo mlade živine, naj se v to svrhu kupi, če le mogoče, v hribih, posestvo z zadostnimi pašniki, potrebnimi blevi in z vsemi drugimi za vzoren obrat potrebnimi sredstvi. V ta namen se naj najme posejilo 100.000 kron. — V včerajšnji seji je vložil posl. dr. Novak interpelacijo zaradi izključevanja pisem s kolki „Ptuj“ in „20/IX. 1908“ iz poštnega prometa. — Poslanec Gangl stavi najni predlog, naj se dovoli po zadnji povodnji v Idriji poškodovanim posestnikom, trgovcem in obrtnikom iz deželnih sredstev 6000 K podpore.

a 55 let v službi tiskarske umetnosti je g. Valentin Arzelin, „metteur en pages“ uradne „Laibacher Ztg.“ pri g. Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani. Mož je star 70 let in duševno ter telesno čil.

a Kranjska deželna vlada je za včeraj zvečer napovedani socijalnodemokratski shod v ljubljanski volilni reformi prepovedala, češ da je v nevarnosti mir in red.

a Razstava hrv. umetniškega društva „Medulić“ v Ljubljani gre h koncu. Za Slovenstvo je ta razstava naravnost sramotilen dokaz nerazumevanja umetniških stremenj. Obisk kolikor mogoče slab, slik skoro nič nakupljenih. Ljubljana, slabe vzglede daje!

a Dezelna zveza za tujski promet na Kranjskem ima 31. t. m. v „Unionu“ občini zbor.

a Na sodišču v Metliki že več kot pet dni plapola bela zastava v znak, da so ječe prazne.

a Ker ni mogel plačati stanovanja in ga je zato gospodar postavil na cesto, si je hotel končati življenje in je skočil v vodnjak 38 letni dninar Gluvičič v Pulju, oče šestih otrok. Iz vodnjaka so ga pravočasno rešili.

a Veliki požar je 11. t. m. na Gornjem Suhornu v viniški župniji na Kranjskem osim gospodarjem uničil vsa poslopja. Škoda znaša blizu 40.000 K. Štirje so bili zavarovani za 6900 K, štirje pa sploh ne.

a Podružnica sv. Cirila in Metoda za Cerklje-Čatež je priredila v nedeljo, dne 9. tm. veselico na Griču pri Brežicah, ki je privabila toliko rodoljubov iz vseh krajev okolice, da so bili prostori do zadnjega kotička zasedeni. Pozdraviti je dejstvo, da se je te veselice udeležilo v pretežni večini kmečko ljudstvo. — Veselico je otvorila z navdušenimi besedami gca Mara Tavčarjeva. Očrtala je boje naših pradedov, ki so jih morali bojevati z divjimi Turki in je prešla nato na boje, ki jih mora bojevati danes slovenski narod v obrambo svojih narodnih mej. Navdušeni klici in ploskanje je pričalo, da njene besede niso bile izgovorjene zaman. — Razvila se je nato neprisiljena zabava. Čateška dekleta so nastopila v narodnih nošah in so marljivo prodajala šopke, razglednice, narodne znake in številke za srečolov. Hvala vrlim kmečkim dekletom! — Posetili so nas tudi v lepem številu bratje Hrvati in so nas zabavali z lepo hrvaško pesmijo. — Čisti dohodek 160 K nas je napotil, da bomo odgovorili tudi mi Roseggerju. — Čast in hvala vsem, ki so pripomogli ob tako častnega vspeha!

a Nenavadna usoda je zadela odsek koroškega deželnega zbora, ki je bil izvoljen za reformo občinskega reda in obč. volilnega reda. Dne 13. t. m. je baš razpravljal o zadnjih točkah novega načrta, kar vstane zastopnik vlade in prečita dopis ministerstva, da se s tem odsekom ne more dogovarjati, ker ni pravilno izvoljen. Vsakdo si lahko misli, kako dolge obraze so napravili gospodje, ki so že štiri dni od jutra do večera se posvetovali. V pondeljek se koroški dež. zbor zopet sestane in pravilno izvoli zopet enak odsek, rezultati dozdajnih posvetovanj pa se takoj vložijo kot predlog.

a Ali obstoja zveza Gregorčič-Pajer na Goriškem ali ne? Dr. Gregorčič v svoji „Gorici“ vedno taji, da med njegovim klubom in laškimi liberalci v deželnem zboru ni nobene zveze. Zato čujmo, kaj pravi o tem glasilu mladih S. L. S. na Goriškem. „Novi Čas“: Pravi, da je sramota za vso goriško deželo, da se je za načelnika šolskega odseka v goriškem deželnem zboru, v katerem je 16 katoliških mož in le 9 liberalcev, izvolil framazon dr. Venier. In tržaška „Zarja“, kateri menda tudi Gregorčič ne bo mogel očitati „liberalizma“, pravi: „Res sramota, pravimo tudi mi; toda zakaj niso postopali katoliški poslanci enotno? Zakaj so slovenski poslanci, koje je izvolilo ljudstvo proti liberalcem, šli tvoriti večino z italijanskimi (!) liberalci? Radi te „zveze“ naj jo že imenujemo kakor hočejo, je zadobil tudi „deželni odbor čudno lice.“ — No, don Antonio Gregorchich, kako vam je pri srcu?

a Grajsčino Gornje Turšnje pri Velikovu sta lastnika gg. Fajdiga in Bartol prodala gosp. Juliju Karglu iz Moravske, ki je baje pravičen mož.

a Pri obč. volitvah v Grabštanju so zopet izvoljeni nemški nacionalci.

a Boj zaradi učenega jezika. Pritožbo Slovencev zaradi nenege jezika na šoli v St. Danijelu na Koroškem je naučno ministerstvo zavrnilo. Slovenci se pritožijo na upravno sodišče.

a Nar. Del. Org. v Trstu pripravlja za 23. tm. velik protestni shod proti neznosnim razmeram, v katerih se nahaja tržaško slov. delavstvo vsled pomanjkanja dela, dočim se na drugostrani odpirajo vrata podanikom tuje države.

a V Istri je 141 deloma slovenskih deloma hrvatskih zadrug, 30 konsumnih društev, 4 mle-karske, 3 mlinarske, 4 ribiške, 2 vinarski in 1 kletarska zdrugeta.

a Obrtnim komisarjem II. razreda je imenovan komisar obrtnega nadzorstva v Trstu, g. Ivan Cattarinich.

Tržaški kaplan Ukmar, ki je v svoji „Zarji“ v obrambi škofa Nagla in njegove odredbe zaradi odprave slovanskega bogoslužja v Istri šel celo tako daleč, da je istrsko duhovščino dolžil modernizma in neizvrševanja dolžnosti, je dobil od vse istrske duhovščine odločen protest zoper taka očitavanja. Kaplan Ukmar smatra samega sebe, kakor je iz „Zarje“ lahko spoznati, za največjega učenjaka med duhovščino.

a Pododbor „Zveze slov. napredne mladine“ za Središče in okolico ima svoj redni občini zbor 19. tm. na katerega se vsi člani uljudno vabijo.

a Iz Ptuja. Ptujski polharji in polharice po-leto dne 16. tm. v Jurovce pri Ptuj na veselico tamkajšnjega kmetskega bralnega društva. Skupen odhod ob 2. uri popoldne. Zbirališče pri g. Zupančiču. Želi se mnogobrojna udeležba.

a Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Področje tukajšnje ckr. davkarije spada v popolnoma slovensko ozemlje. Vendar si nas upajo davčne oblasti klotutati s tem, da namimnnejo zagrizene Nemce in nestrpljive nemškutarje za davčne uradnike, ki se oficijelno udeležujejo vsake vsenemške in šul-ferejske slavnosti. Lani smo dobili celo oficijala, ki je bil popolnoma nevesč našega jezika. Pa ta je bil vsaj sam toliko pameten in pravičen, da je izjavil, da v tem okraju ni zmožen uradovati. — Prosil je za prestavo ter je v prošnji povdarjal, da on s slov. strankami ne zna občeavati. A strmite, kakšen odgovor je dobil: „Sie müssen hier verbleiben, denn wir brauchen Sie hier.“ — Davkar Grejan je pač potreboval vsenemških agitatorjev

in priganjačev za šulfereinsko šolo. Pa mož pravičen kakor je bil, se ni hotel v politiko mešati, zato se mu je nazadnje vendar ugodilo in je bil prestavljen. — Zato pa smo dobili Derniatsche in druge.

Po svetu.

v Proces proti laškim banditom. Te dni se prične v Zadru sodna razprava proti laškim dijakom in drugim divjakom, ki so ob priliki prihoda sokolske glasbe iz Šibenika na ulici napadli sodnega avskultanta Hrvata dr. Maroviča ter ga hudo poškodovali. Drž. pravdnistvo jih toži zaradi zločina težke telesne poškodbe po § 157 k. z. (6 mesecev — 1 leta ječe). Vsi tajijo in hočejo dokazati „alibi“. Vendar pa obtožnica konstatira protislovja v izpovedbah prič. Poklicanih je 150 prič. Proces je vzbudil velik interes med Hrvati v celi Dalmaciji.

v Ustreljen ropar. V pusti ameriški pokrajini Maove-Jar so po težkem boju policisti ustrelili razvpitega roparja H. Dutcha, ki je bil mnogo let strah v ameriških pokrajinah.

Narodni gospodar.

Ureditve vinskega eksporta v Nemčijo.

Gotovo ni marsikaterem vinogradniku znano kaka določila obstoje glede uvažanja naših avstrijskih vin v Nemčijo. To zadevo natančno določuje nemški vinski zakon od 7. aprila 1909, ki je stopil v veljavo stoprav 1. sept. 1909. Vsled določil tega zakona so podvržena vsa vina, vinski mošči in grozdne drozge (žonte), ki se uvažajo v nemško colninsko ozemlje natančni preiskavi glede zmožnosti uvažanja oz. pripustitve istega.

Vino, vinski mošt in vinske drozge pa se pripustijo lahko tudi vzlic zgoraj nevedenemu nemškemu vinskemu zakonu za uvažanje v Nemčijo, ako je pošiljavi pridodano spričevalo o vrednosti, to je zmožnosti za uvažanje dotičnega pridelka in katero spričevalo o preiskovanju je izdal uvažavje tozadevne predpise, ki jih je sporazumno izdala nemška državna vlada, v to določeni autorizirani znanstveni preiskovalni zavod in ako se v posameznih slučajih ne prijavijo posebni dvomi o pristnosti takega spričevala.

C. kr. poljedelsko ministrstvo je izdalo vsem preiskovalnim zavodom, ki pridejo v poštev za izdajanje navedenih spričeval potrebna tozadevna navodila in to sporazumno in na podlagi uspehov komisaričnih obravnav z zastopniki nemške državne vlade.

Za izdajanje takih spričeval glede možnosti uvažanja naših zgoraj navedenih vinskih pridelkov v nemško colninsko ozemlje so pooblašteni naslednji avstrijski znanstveni zavodi:

Ckr. kmetijsko-kemična preiskuševalnica na Dunaju, ckr. kmetijsko-kemična preizkuševalnica v Gorici, ckr. učni in preizkuševalni zavod v Splitu in deželni kmetijski učni zavod in poizkuševalnica v Šmihelu o. A.

Spričevala o preizkovanjih vinskih pridelkov, ki se nameravajo uvažati v Nemčijo, morajo biti podpisana od funkcionarjev dotičnega zavoda in katerih lastnoročni podpisi so nemški državni vladi znani. Ako taka spričevala niso spostavljena v nemškem jeziku, se moro istim priložiti nemška prestava. Natančnejša določila se lahko izvedo pri navedenih zavodih, pa tudi pri Zadržni Zvezi v Celju.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Nemškočeški sporazum.

a Praga, 15. jan. Mladočeški listi priobčujejo okrožnico mladočeškega izvrševalnega odbora, v kateri se pravi: Nedvomno je, da so nazori glede nemškočeškega sporazuma v češkem deželnem zboru še zelo različni in da bode treba premagati še znatne težkoče: pa eno je gotovo, da se je položaj po vsprejetju spremembe poslovnega reda v državnem zboru znatno spremenil v smislu mirne rešitve spora v deželnem zboru. Danes je možnost mirnega sporazuma bližja ko kedaj poprej in to zaradi tega, ker otežuje slab finančni položaj deželo oba naroda. Možno je verjeti, da bodo imela pogajanja, ki se prične prihodnje dni v Pragi, pozitiven rezultat.

Češki Narodni dom v Litomericeh.

a Litomerice. 15. jan. Litomeriški Čehi so sklenili, da si postavijo lastni „Narodni dom“. Ta sklep je vzbudil med nemškimi nacionalci mnogo hrupa.

Nova ogrska vlada.

z Budimpešta, 15. jan. Tekom današnjega dneva se bode podal Khuen-Hedervary na Dunaj in bode jutri predložil vladarju seznam ministrov v potrdilo, tudi če bi še bil nepopolen; posamezne

portfelje se lahko odda tudi še pozneje. Khuen je pred vsem na tem, da se reši iz sedanjega negotovega položaja, ker bi rad začel pogajanja z raznimi strankami v parlamentu.

z Budimpešta, 15. jan. Klerikalci in neodvisnjaki so pozvali ustavno stranko, da se jim pridruži k skupnemu odporu proti vladi. Ustavna stranka pa je odgovorila, da bode počakala na Khuenov program. Pričakovati je, da bodo klerikalci in neodvisnjaki priredili Khuenu sila buren sprejem.

Nezadovoljnost klerikalnih častnikov v Španiji.

z Madrid, 15. jan. Nezadovoljni častniki v španski armadi so klerikalci. Gibanje med njimi se nadaljuje in je naperjeno proti sedanj liberalni vladi. Odtod si je treba razlagati ostre vladne odredbe in pa nezadovoljnost prebivalstva z reakcionarnimi častniki. Preiskave trajajo naprej; nekatere demonstrante se je že odposlalo v oddaljene trdnjave.

Volitve na Angleškem.

d Pariz, 15. jan. „Petit Journal“ javlja iz Londona, da je došel tje nek nemški parlamentarec, da vidi angleške volitve. V kratkem se jih pričakuje še več.

d London, 15. jan. Kandidati so včeraj z vso silo nadaljevali volilni boj. Na vseh uličnih križiščih so govorili govorniki. Na vratih liberalnega kluba vise veliki razsvetljeni napisi: Volite liberalce nasproti velikim veleposestnikom! Obdačite zemljišča in pocenite živila!

Zahvala.

Podpisano šolsko vodstvo izreka iskreno zahvalo vsem blagim prijateljem in podpornikom slovenske ormoške okoliške šole, ki so z denarnimi prispevki in dobroti omogočili najprej tombolo v prid božičnice in potem še božičnico samo, ki se je vrčila na naši šoli v nedeljo, 19. decembra 1909.

Denarni prispevki so bili sledeči: tombola z dne 12. decembra 1909 je dala dohodka 108'36 K. Nadalje so darovali v denarju: slavna okrajna posojilnica v Ormožu 50 K; volilo pokojnega g. Franca Hanzeliča na Hardeku 50 K; g. Marko Sepec, trgovec v Mariboru 25 K; slavna ormoška posojilnica 5 K; g. Ciril Geršak v Ormožu 5 K, g. Franc Bauman v Ormožu 5 K, g. dr. Žizek v Ormožu 4 K, g. dr. Geršak v Ormožu 4 K, gđ. Sofija Magdič v Ormožu 4 K; nadalje so darovali po 2 K: g. Lesjak v Ormožu, gospa Gera Magdič v Pavlovcih, č. g. župnik Štiberc v Pušincih, g. Franc Masten v Pušincih in g. Škrinjar v Frankovcih; — po 1 K so darovali: gosp. dr. Serbec, g. Serajnik, gospa Kalchbrenner, gospa Sever, g. Vanpotič, gđ. Forbelska, g. Grivec, g. Karba, g. Kandrič, g. Roitz, g. Trop, g. Iv. Sever, gosp. Veselič v Ormožu, g. Hanzelič, g. Škrinjar, gospa Stanič, g. Žinko, g. Kirič, gđ. Podkrajšek in Rajšp na Hardeku, g. Anton Igerc na Dobravi, g. Pavlinič, Matjaž Masten, Ivan Trstenjak, Lešničar, Ivan Verhovčak, Mihelič, Katarina Verhovčak in Košajnc v Pušincih, Ju. ij Novak, Habjanič, Žličar, Paušner, Lesjak in Panič na Libanji, Franc Kociper v Litmerku, Ivan Reich, Bombek, Belec, Jožef Lah, Marija Štuhec, Alojz Kukovec, Martin Kuharič in Filip Reich na Lešnici; — 60 vin. je darovala g. Marija Zadravec na Libanji; po 50 v. so darovali gg. Jakob Novak v Ormožu, Ivan Novak na Libanji, Lah in Bizjak v Pavlovskem vrhu; 40 vin. je daroval g. Matija Žibrat v Pavlovcih; po 30 vin. so darovali gg. Kikl in Kociper v Lešniškem vrhu in Ludovik Vanpotič v Litmerku; 20 v. je daroval g. Žnidarič v Litmerku. Nadalje so darovali dobrotke za tombolo: iz Ormoža gospodje in gospe: dr. Kristan, dr. Omulec, Gomzi, Starkl, Zemljič, Polak, Jurčec, Blagovič, Perko, Lašič, Ludovik Kuharič, Anika Perc, Rakuša, Kovač, Richter, Minisdorfer, Fischer, Horvat, Potočnik, Topolovšek, Meznarič in Kreutz; iz Hardeka gospodje in gospe: Hanzelič, Škrinjar, Kirič, Pernat, Rosina, Jerše in Rajšp; iz Dobrave gg. Anton Igerc in Šostarič ter gđ. Urška Kuharič; iz Pavlovec gospodje in gospe Matija Reich, Zadravec, Kralj, Šostarič, Pšak in Aleksič; — iz Pušinc g. Jožef Vaupotič; — iz Litmerka gg. Jožef Vaupotič, Stojko in Bogša; — iz Lešniškega vrha g. Jožef Vaupotič; — iz Libanje g. Jaušovec; — iz Lešnice gg. Kosi, Tomaž Prapotnik, Habjanič in Sovič.

Povodom božičnice je bilo obdarovanih vseh 250 učencev ormoške okoliške šole z različnim blagom za obleko in s šolskimi knjigami. Tudi majhen prigrizek je vsak dobil.

Vsi dohodki so znašali 318 K 46 v., stroški pa okroglo 200 K, tako da je ostal majhen prebitok.

Vsem blagim darovalcem in darovalkam v imenu obdarovane šolske mladine iskrena zahvala!

Šolsko vodstvo slovenske ormoške okoliške šole, dne 9. januarja 1910.

Jos. Rajšp,
nadučitelj.

Tržne cene.

14. januarja.

Dunaj. Borza za poljedelske produkte. Današnji promet se je pričel s trdnjo tendenco. Pšenica in rž sta poskočila v terminu za 5 vin., vendar pa ni bilo mnogo prometa. Oves in koruza sta se držala, ječmen je bil slab.

Budimpešta. Svinjad: ogrske stare, težke 152 do 153 v. mlade težke 156 do 160 vin., mlade, srednje 156 do 160 v. mlade, lahke 156—158 vin. Zaloga 22.391 komadov. Prignano 527 komadov, odgnano 211. Ostalo torej 22.707 komadov. Tendence mirna.

Budimpešta. Pšenica za april K 14'35, pšenica za maj K 14'12, pšenica za oktober K 11'98, rž za april 9'97, rž za oktober K 9'—, oves za april 7'66, oves za oktober K 9'—, koruza za maj 6'75, ogrščica za avgust 13'60 Pšenice se zmerno ponuja in kupuje. Tendence medla, promet nezaten. Efektivna pšenica je za 5 vin. višja. Termini za Ameriko so se držali, so postali pozneje mirnejši in bili konečno trdni. Vreme: mrzlo.

Sladkor. Trst. — Centrifugal Pilés prompt K 36 $\frac{1}{2}$ do K 37 $\frac{1}{4}$, za jan.-marec K 36 $\frac{1}{2}$ do K 37 $\frac{1}{2}$. Tendence: slaba.

Sladkor. Praga. Surovi sladkor prompt K 29'80, nova kampanja kron 25'60. — Tendence mirna. Vreme: lepo.

Trgovski učenec

z meščansko šolo (ima prednost) in dobre rodbine se takoj sprejme v manufakturni in modni trgovini

R. Stermecki, Celje.

Svarilo!

Naznanjam, da sem svojega nečaka g. Ernsta Pelle odpustila iz svoje trgovine in izjavljam, da imenovani ni upravičen za trvdko prejemati denar ali denarno vrednost, tudi izjavljam, da ne prevzamem nikake odgovornosti za njegove obveznosti.

45 3-2 Ferd. Pelle vdova.

Občinski tajnik

in

blagajnik

že 9. leto v tej službi, želi svojo službo spremeniti, sprejme tudi kako drugo podobno službo. Ponudbe pod „Zvest in zanesljiv“ na upravnistvo tega lista.

26 3-3

70 htl. 3letnega rdečega vina

za butelke iz otoka Vis (Lissa) prodam s posodo vred po lastni ceni vsled opustitve vinske trgovine.

Alojzij Krajnc, Laški trg „Vila Carola“.

15 5-4

Vinske drože

kupi vsako množino po najvišji ceni

Robert Diehl, žganjarna, Celje.

Pritlikovce

jabolčne in hrušove proda od 80 v do 1 K 20 v
J. Lukman, Šoštanj. 18 3-2

Naprodaj

je dobro idoča gostilna
na zelo prometnem kraju, ne daleč iz mesta. Pogoji prav ugodni. Kje, pove upravništvo tega lista. 35 4-1

Superfosfat

mineralično in animalično, najzanesljivejše in najcenejše fosforkislinsko gnojilo za vsako vrsto zemlje. — Vsebina strogo garantirana. Zajemčeno najhitrejši uspehi, največja množina pridelka. Za pomladansko setev potrebno neobhodno. — Dalje amonijakove, kalijeve, solitarjeve in superfosfate se dobiva pri tovarni umetnih gnojil, trgovcih, kmet. zadrugah in društvih.

Bureau: Praga, Prikopi 17.

Želodčni likér

je najboljšje krepčilo želodca!

Blizu in daleč
Vse ga pozna,
Kdor ga ima,
Ima zdravje domá!

Ljudska kakovost liter K 2.40.
Kabinetna kakovost " " 4.80.
Naslov za naročila: „Florian“, Ljubljana.

Postavno varovano.

SINGER jeve

šivalne stroje

kupujte samo v naših trgovinah, katere lahko vse spoznate na tem znamenju.

Ne dajte se zapeljati po naznanilih, katera nameravajo z namigavanjem na ime **SINGER** prodajati obrabljene stroje ali pa drugod izdelane stroje, ker mi ne oddajemo svojih strojev na prekupevalce, ampak jih prodajamo naravnost občinstvu.

SINGER Co.

Delniška družba za šivalne stroje Maribor, Gosposka ul. 32. Zastopstvo v Celju, Kolodvorska ulica št. 8.

Učenec

z zadostno šolsko izobrazbo, poštenih starišev se sprejme v trgovino z manufakturnim blagom pri
Vinko Šketu, Ilirska Bistrica, Notranjsko. 36 2-2

Nova hiša

za več strank s kletmi, velikim vrtom in travnikom je
naprodaj
za 11.000 K. — Več pove „I. R.“ poste restante Šoštanj. 20 3-2

Vabilo na

redni občni zbor

Posojilnice v Mariboru

registrovane zadruge z omejenim poroštvom
ki se bodo vršil

v nedeljo, dne 23. prosinca 1910, ob 2. uri popoldne v zadružni pisarni v Mariboru s sledečim sporedom:

1. Poročilo ravnateljstva. — 2. Poročilo nadzorništva. — 3. Sklepanje o uporabi čistega dobička. — 4. Volitev dveh članov ravnateljstva. — 5. Čitanje rev. zapisnika. — 6. Razni predlogi.
MARIBOR, dne 13. prosinca 1910.

Ravnateljstvo.

Filip Neusteinove

sladke čistilne kroglice (Neusteinove Elizabetine kroglice).

Te kroglice nimajo v sebi nobene škodljive tvarine in so v vsakem oziru boljše ko vsi enaki preparati. Z največjim uspehom se rabijo pri boleznih v trebuhu, čistijo kri, niso nobeno zdravilo, pa boljše in čisto neškodljive, da se lahko rabijo pri 582 10-1

zaprtju

v črevesih, gotovem viru največ bolezni. Ker so sladke, jih imajo radi zlasti otroci. Škatlja s 15 kroglicami stane 30 vinarjev; zavitek z 8 škatljami, s 120 kroglicami stane samo 2 K; kdor pošlje znesek 2 K 45 v naprej, dobi še po vrhu zastoj zavitek z 8 škatljami.

Svarilo! Pred ponarejanjem svarimo! Zahtevajte Filip Neusteinove čistilne kroglice, ki so samo tedaj prave, ako nosi vsaka škatlja in navodilo našo protokolirano varstveno znamko v črno-rdečem tisku „Heil Leopold“ in podpis Filip Neustein, lekarna. Naši po trgovskem sodišču zavarovani zavitki morajo nositi našo tvrdko.

Filip Neusteinova lekarna „k svetemu Leopoldu“
Dunaj I., Plankengasse 6. Zalega v Celju: Lekarna Rauscher.

Na 7 javnih razstavah odlikovan s I. darilom.

Samo pristno, ako je na podplatih vtisnjena znamka

Šent Peterburške
Galoše
in čevlji za sneg.

Vsak dan jih izdela tovarna 60.000 parov.
Edini kontrahenti: Mess-torff, Behn & Co., Dunaj I. Prodaja na drobno v vseh boljših trgovinah s čevlji, gumijevimi izdelki in modnim blagom.

Zaročne in poročne prstane

vljudno priporoča

Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatnino v „Narodnem domu“ v Celju.

Velika izber novosti, zlatih in srebrnih verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d. Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

Zvezna tiskarna

izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela, kakor: račune, pismen papir, zavitke, dopisnice, vabila, lepake, letake, okrožnice, opomine, vizitke, cenike, za urade vsakovrstne tabele in tiskovine, brošure, knjige, itd. — Moderno urejena **knjigoveznica**.

Agro-Merkur

— — v Ljubljani. — —

Uradni prostori: Janez Trdinova ulica št. 8. Podružnica: Trst, ulica Stadion št. 3. Skladišče in kleti v Trstu in Ljubljani.

Agro-Merkur je trgovcem in gostilničarjem itd., zadrugam, društvom itd. najboljši vir za nakupovanje blaga.

Pozor! Umetna gnojila, galica, žveplo, krmila, semena stroji in orodja.

Vina! Štajerska, istrska, dalmatinska, dolenska, goriška, vipavska, zajamčeno pristna vina.

— — — — Sir, maslo, žito, moka, olje itd. — — — —

— — Agro-Merkur preskrbi vsako blago. — —

Agro-Merkur kupuje vse pridelke in izdelke.

Cene najugodnejše, postrežba solidna.

Zahtevajte pravila, cenike.

— — — — Ponujajte svoje pridelke.

Karol Vanič, Celje

„Narodni dom“

== priporoča ==

Moderno jesensko in zimsko sukno. Najnovejše flanele in barhente. — Preproge, zavese, garniture in odeje

Neprekosljivo v ceni in kakovosti.

33 52-2

Poštni hran. račun št. 54.366.

— — — — Telefon št. 48. — — — —

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure *** dopoldne. ***

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

pet od sto (5%)

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruge ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagatelj tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun ***** glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih *****

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po **4 odstotke** ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornji grad in Vransko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrotelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove **30.000 kron**, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovinci, poslužujte se **Južnoštajerske hranilnice** pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, da se naloži denar za mladoletn^o oziroma za varovance izključno le v **južnoštajersko hranilnico**.

43 52—2

POSÓJILNICA V CELJU

Telefon šte. 22.

v lastni hiši „Narodni dom“.

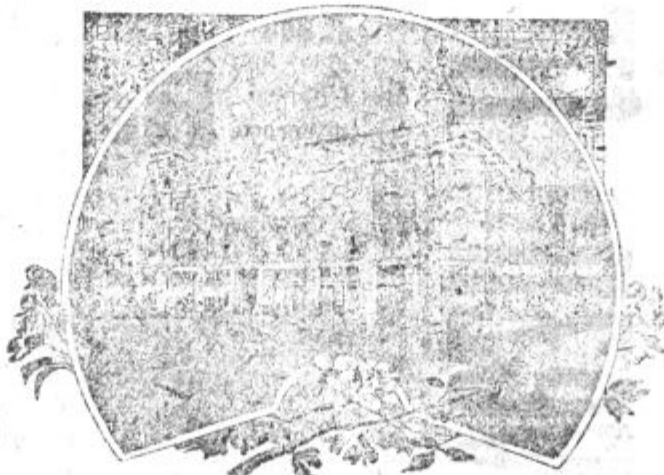
Telefon šte. 22.

POSÓJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad **4200** zadrušnikov, kateri imajo vsega nad **88.000 kron** vplačanih deležev.

POSÓJILNICA uradije vsak dan od 9. ure do 12. ure dopoldne razun **nedelje** in **praznikov**.

— — — — Poštne hranilnice ček. št. 9579 — — — —

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadruge ter jih obrestuje po **4 1/2%**. — Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagatelj. Posojila daje na osebni ali hipotekarni kredit proti **6%**, **5 1/2%** in **5%** obrestovanju.

Nad 340.000 kron rezervn. zaklada